

Misteris d' ella, no 'n sè;
 sè sols lo que tothom sab:
 qu' es del género lleugè,
 que son vestit ho es també
 y qu' es lleugera de cap.

Còpia fot. de A Esplugas.

DE DIJOUS A DIJOUS

Lo de sempre: no tenim cura. La feyna dels Governers modernament espanyols es la de 'n Jafá. Tota la espanyolada de bona fé, que, afortunadament, escasseja (políticament parlant) no pert may las esperansas d' anar bè. Y d' aquí que á cada cambi de *trailla* ministerial respiri y 's tassi la illusió de que la cosa canviarà. ¡Beneyts de Deu ells... y nosaltres!

Fá, com si diguessim, quatre días que entonavan l' *hossanna* totas las classes independents (que ja acaban de desapareixe) ab motiu de la cayguda per consunció, del partit de las *conservas políticas*, y en l' espay de la Llibertat may enesa ressonavan 'ls crits d' *Excelsior* per la tornada de 'n Sagasta, qu' es una especie de *Tuó* de la Monarquia.

Donchs, hè; lo primer acte solemne, la primera senyal de vida, la primera proba d' espanyolisme ó 'l primer tribut d' amor patri realisat per lo *paternal* govern *llagostí*, ha sigut aquei: la concessió d' una autonomia arancelaria á Cuba; com si diguessim una guillotina á nostre comers colonial ab las Antillas. Duplo que cap govern carí—qu' es tot lo que 's pot dir—hagués tingut l' atreviment, la *sans façon*, la *barra* d' idear tal despropòsit económic, máxime quan aqueixas guerras colonials ja han sigut la causa del desmembrament complet d' aqueix mateix negoci comercial ab Cuba que, en temps de pau, volen abolir.

La tal disposició me fá l' efecte d' aquells actes de barbarie comesos en temps de guerra civil, consistentes en *cebarse* l' enemich ab lo cos difunt del contrari triñantio ó capolantlo pera deixar-lo mes ben mort.

Pero, se 'm dirá, es que aquí no 's tracta de cap enemich, tractanse del Govern d' una nació qu' ha pujat proment l' *oro* y l' *moro* als interessos de la Patria, pera contrarrestar las desgracias comesas per son antecessor. Conformes; *pues* encare es mes barbaro.

Proba evident de que l' assumpto es dels mes transcendentalment perjudicials á Espanya, que totas las forsas vivas aunadas han aixecat 'l crit al Cel, com si 'ls hagués picat l' escorsó, protestant indignadas d' aqueix despreci manifest á la vida nacional. La Cambra de Comers y l' Foment del Travall Nacional, corporacions respetabilíssimas y autorisadas oficialment, que son 'ls veridaders porta-estandarts del Comers, de la Industria y de la Navegació patria, son testimonis de nostre asert.

Aneu á buscar lo per qué tots 'ls Governers monárquics, de la Restauració ensá, han tingut y tenen aqueix empenyo en perjudicar, ó, mes ben dit, de reventar lo benestar de la antigua y, algun temps, poderosa Iberia.

Aixís que 'l tristament celebèrrim *Morat* va penjar-se al colli la cartera d' *Ultra...mar*, vareig exclamar: *Non plus* — Y es qu' encare 'ns recordém tots de la seva pe ja quan va passar per l' *Estat* ab la cartera á coll...

Un reputat economista catala, que veu mes clar que ningú la qüestió antillana, deya l' altre día:—Aixó de la Autonomia arancelaria (si 's concedeix; tant ab con-

dicións com sense) será 'l principi del fi de la Isla de Cuba.

—¡Fins la cayguda del Govern podria ocasionar aqueix assumpto!—exclamava l' altra nit un qu' es de l' *olla*, tot alarmat y fora de sí.

Jo li vaig contestar:—No l' amohini la cayguda del Govern, home: ha caygut tantas vegadas. .

Lo lema del actual digníssim Governador Civil ben clá 's veu que no es altre qu' aquei:—¡Fora *timbas!*— qual lema no pot ser mes humanitari; perque aixó d' evitar que ningú s' estimbi al voltant de tants trenca-colls com hi ha en aquets *viveros* de caballers d' industria, es lloable en grau superlatiu y mereix l' aplauso de la gent com cal.

Ara las ha emprés, ab molt bon acert, contra aqueixa altra mena de *timbas* que 'n diuen *subastas*, nius de *pájaros* de rapinya que aixarpan la bona fé dels incauts á la vista de tothom pera vergonya dels espavilats que ho veuen y no poden evitarho. Pero 'l Sr. Larroca 'ls hi ha parat la trampa en forma de pissarra y me 'ls ha agifat per la qua, que la tè ¡y llarga! aqueix negoci brut que s' ha extès tant d' ensá que las *liquidacions forsosas* están á la ordre del día.

Apresi fort 'l Governador, tractantse d' explotadors de la tremenda crissis comercial qu' estém atravessant, y estiga segur de que, sentho aixís, la seva gestió en aqueix sentit será una sèrie no interrompuda de serveys humanitaris, en lo terreno moral, que á son temps veurá recompensats per la bona memoria dels barcelonins de demá. Perque las conseqüencias de las *subastas-mentida* que 's realisan á costellas dels que han de comprar barato, per obigació .. d' hermillas, son doblement funestas per rahó d' esser enganyats vilment víctimas de la necessitat ó de la economia, á mes de la exposició en que 's troban d' arribar á casa, ab lo *mort* sota la xella, sense poguer saber quina hora es, si duyan reloje. ¡Ha succehit tantas vegadas!

Donchs, ¡llenya á las *subastas-mentida* y *duro* ab los *postors de camamal*!

Diálechs de la setmana:

—*Un pseudo-sagasti:*—Ja ho entendrás perque l' autonomia arancelaria s' havia de concedir, per forsa: Cuba iè un membre gangrenat, y, ó s' havia de tallar ó Cuba era morta per Espanya.

—*Un ex-canovista:*—Mentres ab l' amputació 's curi l' Isla de Cuba, conformes. Pero ¡y si 's mor' á conseqüencia de la operació? Llavoras será pitjó 'l remey que la enfermetat.

—¿Sabs que aquellas *dugas golfas* de *Novetats* van molt bè?

—Ab *trinxeras* per l' istil, 'm feya *trinxerayre* desseguida.

—Jo 'm deixaria *pillar* sense cap reparo per qualsevol d' aquellas *dugas pilletas*.

—¡Ah... *pillet!*

PEPET DEL CARRIL.

La tornada del «tremendo»

S' agitan 'ls romeristas
tocant lo cel ab las mans. .
Bullen 'ls republicans
y 's remenan 'ls carlistas.

Somnía cada llopada
ferse seu al general
donantli un rebut triunfal
y... una bona ensabonada!...

Que ho fassin 'ls de 'n Romero
's comprén perfectament,
per son desitj impacient
de pujar al candelero.

Mes que 'ls carlins treguin grapa
per enganxá al mallorquí,
ja 'm sembla bastant mesquí,
perque 'ls acólits de 'n Chapa,

no poden de cap manera
fer ali ab lo quefe aquell,
que 'ls baquetejá la pell,
durant la guerra darrera.

Pero lo que mes m' admira
es que li donguin... sabó,
demócratas de cartró
y centralistas de fira!

Lo que 'm sorprén, es la inmensa
desaprensió d' aquets quants

que 's diuhen republicans
y en qual infelissa pensa,
hi ha pogut la idea cabre
de posar la llibertat,
lo progrés y la igualtat
al servey d' un tros de sabre.

¡Rébinlo bé, en hora bona!
¡Bellúguinse romeristas,
republicans y carlistas
per remoure Barcelona,
mes cónstils qu' al retornar
lo general de la guerra
lo poble d' aquesta terra,
no l' ha anat á saludar.

Puig, d' anarhi 'ls infelissos
qu' han deixat á Cuba 'ls fills
ó que ab penas y perills
'ls hi han tornat malaltissos...

D' anarhi 'l poble, qu' ha dat
ab estoicisme y sanch freda,
rius de sanch, ponts de moneda,
per veures, al fi, burlat,
en lloch de víctors festosos
d' eixa gent interessada,
lo capdill á l' arribada,

sols hauría vist... ¡punys closos!
Ara, lo que mes preocupa

y 'ns té á tots mitj espantats
(tant als pobres mes pelats
com al senyoriu mes d' upa)

es lo gravíssim problema
de si 'n du alguna de cap...
¡Jo no sè res!... ¡Ningú ho sab!
pro la cosa es á que crema!

S' ha dit molt, que certs disgustos
han de dur grans conseqüèncias,
s' ha parlat de inteligèncias...
y en fi... ¡no guanyé n per sustos!

Per a'guns, hi ha gran caliu
y un gran incendi 's prepara;
per altres, la mala cara
vindrá á sè un núvol d' estiu.

Jo, francament, no m' esvero
y m' interesso molt poch
en si t'è d' haverhi *foch*
perque fills, no soch bombero.

Res tindrè si hi ha *tinglado*;
si no n' hi ha, tampoch res.
Faig la meva y lo demás
'm t'è molt sense cuidado...
¡Fassin lo mateix voslés!

UN DE CULERA.

UNA DE TANTAS

Hi ha á la vila una nineta
que perque 'l seu pare es rich,
de entonada, de mofeta
y vo'uble n' es bon xich.

Tots los joves troba sossos,
ni que sigan guapos mossos,
ella per cap sent amor.
Vintitrés anys té á la vora;
me crech, donchs, que ja fora hora,
si no fós de gel son cor.

Sa blanca má demanaren
varios joves molt honrats,
mes los pobres se 'n tornaren
durament carbassejats:

Usant de massa franquesa,
y ab tó com si es és ofesa,
se compta que 'ls digué així:
—Germanets, no pas per ara,
que no soch tan tonta encare
per no véurervos vení:

No 'm vo'eu per ser bonica,
sols trobeu bonich mon dot;
doncas, també essent jo rica,

no 'n faig res d' un bon xicot

Haig d' esperarne que vinga
a'gun pretendent que tinga
grans caudals com tindrè jó;
Si no porteu garantias,
dexeuvos de tonterías,
y aufegueu eixa passió.

Mes ja posa anys la donzella;
y no passant cap hereu,
diu á sa mare:—'M faig vella
y no 'm caso ¡quina creu!—

Y aixó que la pobre dona
prou la porta á Barcelona
pera poguer passejar
pe 'l Parch y passeig de Gracia
mes la nena té desgracia:
cap senyó ha pogut pescar.

Tant es aixis, que ja 's cansa
d' esperá als richs pretendents;
mes quan pert tota esperansa,
es en los tétrichs moments
que entra al despaig de son pare,
y al ferli un petó repara
qu' está trist y caviós,

puig té una noticia amarga
que li dú una carta llarga
que no fá gayre ha desc ós.

Desde Cuba, ahont té 'l negoci,
li escriu son apoderat
que 'l mambís ¡llamp lo destrossil!
l' ingeni seu ha cie nat.

¡Quin cop es per sa filleta!
Ella que' era tan mofeta,
ara d' ella 's burlarán.
Ja no 's rifará los homes,
ni podrá sé aquellas bromas,
que feya de tant en tant.

Ara prou n' ap'legaría
los que avants carbassejá,
puig ja comprén que per tía
al remato 's quedará.

Natural: se sab de sobras
las burlas que ha fet dels pobres
quan tenia un grapat d' or;
y sense eixa garantia,
que tant ella perseguia,
sols li queda 'l gel del cor.

L' AVI RIERA.

L' ARRIVADA D' EN WEYLER

— ¡Lo Ciero! ¡La última horaaa!
 ¡L' arriuada d' en Baylet!
 — ¡Aixís t' escanyessis, brétol!
 (¡M' ha aixerdad aquet ximplet!)

COSTA.

— Senyor Xipell: ¿los dependents de vos-
 té qu' han anat á racibirlo?

— Ja van demanarmho; pero quan los
 vaig dir que 'ls descomptaria las horas qu'
 estiguessin fora, va refredársels l' entusiasme.

¡Pe 'ls uns tant, y pe 'ls altres, tant poch; quan
 jo arriuo á casa, sembla que no arriui ningú!...

LA TOMASA

SORTINT DEL TÍVOLI

— Estimada esposa: *Flor de té* es una opereta que m'agrada. Aquell tipo de Pardal, que no deixaria res per vert, ¿sabs a qui 'l comparo? .. ¡A ton cosí!

— ¡Bon pardal ets tu!

— ¡Ay, filla, a la meva edat, gracias qu' un hom' pugui ser aucell de verdissa!

A cullir bolets

¿No hi han anat may?

Ja 'm veig á la majoria dels barcelonins que aixó llegeixin, moure lo cap d' un cantó á l' altre, á falta de poguer respóndrem de paraula ab un nó com una casa.

Y com los planyo! anyadeixo jo alashoras; no saben lo qu' es bó. Fins ara tampoch havia conegut aixó de cullir bolets lo qu' era. Jo 'm creya que tot se concretava en sortir á fora, quan n' es lo temps, veurels, ajupirse; cullirlos, posarlos al cistell y vet aquí la operació llesta. Qu' es cas, aixó es lo de menos! Si las emocións que rodejan aquesta operació son indescriptibles!

Ara, planyo als que 'n aquest temps no 'ls des-terran á 25 kilómetros de Barcelona y tenen de passar la vida pe 'ls encontorns d' alló que 'n diuen Plassa de Catalunya, no veyent dels bolets mes que alguna mostra escarransida de *rovellóns* en algun d' aquells aparadors de colmado ó restaurant, posats allí pera requisit de bossas ben provehidas mes que pera paladars necessitats. Y tot lo mes, quan la cosa abunda perque hi envian los que sobran á montanya, la minyona ne proveheix d' alguna lliura á plassa, lliura que per lo escadussera gracias que ar-rivi á lliureta y que un cop triats y retriats del corch que ja se 'ls menja, la lliureta se converteix en una onseta. Sort que la minyona un cop los te cuyts y ajuntats ab la carn, al posar la plata á taula ja te 'l cuydado de ferlos sapiguer que allí hi ha bolets si no es que la salsa 'ls colga y no 'ls hi deixa veure.

No parlém d' aquells altres aixarrehits com esca que venen los adroguers y que la gent ne diuen *moixarnóns*. Alló lo que 'm penso que son, retalls de guants ó cosa per l' istil.

Vaja, per sapiguer lo que son bolets precisa sortir al camp y anársels á cullir.

Cullir bolets! Cal haverhi anat per sapiguer lo qu' es bó. Trascar per dintre 'l bosch, dur calsat d' espartdenya, gorra al cap y cistell al bras. Baixar al fons del barranch, pujar á dalt la serra, agafarse ab las herbas que 's troban al pas y punxarse de tant en tant. Fent via sempre, mirant á terra com qui ha perdut alguna cosa y te la seguretad de que te de trobarla. Y tant si la troba!

La impresió que causa 'l veure á unas quantas passas mes enllá, quan menys s' hi pensa, lo daurat *cucor*, voltat encare de pell blanquinosa qu' esberla la terra, ó trobarlo ja mes gran, convertit en *reig*, ufanós, esbelt, color d' or del damunt, groch finis-sim en la seva pinta, arrencarlo ab cuydado no 's malmeti aquella soptada maravella de la terra, posarlo al cistell, que si 's te la sort de trobarne una bona ratjera s' ompla desseguida; es un goig que no s' explica.

Y quin bolet es lo *reig*! Tot ho té de primera; forma y color simpátich y d' un sabor delicat superior. A Barcelona no n' hi van. Ca, si no mes ne coneixen de dos ó tres classes. *Pinatells*, *russinyols* y para de contar. Que pochs son los que saben lo qu' es un *pet de llop*! Y lo que son *alsinoys*? Uns bolets que 's troban á grans matadas, apinyats, que quan son tendrets presentan pe 'l demunt un color com lo torrat de las galetas. Ni saben, ¡qué han de saber! que son *orellanas de poll*, ni *castanyé*, verda-ders bolets gegants que cada bolet representa la forma d' una toya de flors, pesant algun d' ells mitja arroba. No caiguin d' esquena, perque he vist un bolet sol, ocupar tot lo buyt d' un cove de bona mida, y de sis y set lliuras n' hi ha molts. Si es bó, preguntan? De primera, alló es menjar carn sense os que li distregui lo gust.

Ja veuhen quina lley de cosas mes estranyas y bonas cria la terra quan no hi ha pe 'l seu demunt trá-fech de gent, cotxes ni tranvías.

Si n' hi ha de classes de bolets que á ciutat no 's coneixen ni de nom! Allí ni saben lo que son *girbo-las*, ni *mucosas*, ni *surenchs*, ni *llánegas*, ni *llaterolas*, ni *pantinellas*, ni *camassechs*; ni *candelas*, que prenen nom no per la forma, si no per l' olor; ni *alba-renchs*, ni *bossas*, ni *estaparenchs*, ni *sigróns*, que son bona cosa mes grossos que 'ls que 's tiran á l' olla, ni *mollarichs*, ni *pixaconills*, ni *carlets*, ni *peus de ra-ta*, que ho semblan, per sa forma, ni *mírmulas*, ni *puhagras*, ni *agullas*, que no tenen res que veure ab las de cusir, ni *rabassolas*, ni *palomas*, ni *rubírol-las*, ni un grapat de classes mes.

Y aquell cop d' ull en sapiguer fugir ó clavar puntada de peu als enmatzinosos *pinatells borts*, *ti-nyosas*, *mataparents* y altres, especie de bolets pla-giaris ¡fins aquí al bosch! de la forma y apariencia d' altres bons.

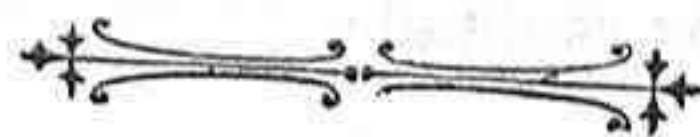
¡Y qu' han de saber los de ciutat, torno á repetir, si jo fins ara ho havia ignorat!

Vaja, que una sortida per anar á cullir bolets es de lo mes deliciós. S' ajuntan uns quants de ben decidits, de bonas camas, que may reculin per res, gens espantadissos á caminar y menos á punxarse; y apa, vinga pujar per camins de cabras y á saltar los barranchs que precisin. Y escampats en guerrilla per dintre 'l bosch, creuharlo, pujarlo, baixarlo en to-tas direccións, remenant brossa, apartant argelagas, bruchs, alsinas y fogueras, relliscar ab la pinassa y després de quatre ó cinch horas, tornar á casa, tot cantant, alegres y... ¡Qu' es bonich si no 's torna á casa ab lo cistell buyt com m' ha succehit á mi al gunas vegadas!

Sort que á l' endemá m ha quedat lo recurs de comprarne uns quants á plassa.

JOSEPH XIMENO PLANAS.

Sant Celoni, Octubre 1897

PENSANT EN TU

SONET

Es tant lo que t' estimo, Mercé aymada,
es tant lo que per tu sempre deliro,
qu' encar' que lluny de mí estigas, t' admiro,
puig sempre 't veu ma pensa enamorada.

Perque ho creguis, diré qu' una vegada
y passant pe 'l devant del Nou Retiro,
vareig veure una hurí. 'M mira .. y la miro...
y era iguala que tu... ¡feta y pastada!

Sos ulls brillants y negres com la mora,
sas galtes, com las tevas, brollant grana
y ab un garbo y un ayre tan marcats,

que en tú pensant, Mercés encantadora,
conversa entaulí ab mossa tan galana,
pagantli, al fi, una horxata á Novetats.

R. BALCELLS BELLVÉ.

¿Es aixís?

DEU, á l' auzell, digué: «canta»;
á n' al sol: «dona claror»;
á la rosa; «fes olor»;
y á l' aygua: «nudreix la planta».
¿Y á tu, que no tens entranyas,
't digué Deu, per ventura:
sigas falsa; vil; perjura,
y á qui t' estimi, l' enganyas?

LLUIS G. SALVADOR.

FULLETA

Perque ets artista de moda,
molt veig que 'ls homes te miran
y ofereixen coronarte...

¡quin goig aquet per l' artista!
Molt me 'n alegro d' aixó
pero avants dech dirte, aymía,
¡qu' hi há dos menas de coronas:
las de flors y las de espinas!

JOAN OLIVA BRIDGMAN.

FLORETA

Jo no sé pas lo que feyas
l' altre día en aquell camp,
que vareig tenir qu' anarmen
posantme las mans al nás.

SANTIAGO JUNCADILLA.

OPINIÓ

Opino que per casarse
lo dia que va mes bé
de tois 'ls que hi han al any;
es lo trenta de Febré.

M. GIRONINI.

EN UN ESTANCH

GIGARROS, fassi 'l favor...

—De quins los vol ¿dels de deú?

—Home ¿qué no coneixeu
si puch fumá tal labor?—A té que be féu la cara
de gastarlos de mi j ral...

—Y vos la feu de animal...!

Sou sisonomista encare.

Fa quatre mesos cabals
qu' estich sense treballá,
digueume, qué puch fumá
res mes sinó *criminales*...?Haig de lumá *matasanos*
y encare parits pe 'l mi j,no puch tenir cap desij,
no 'm puch moure de *s gitanos*.Aixó es un gran resultat
contra toa malaltia,
sens perjudici qu' un día
un pot quedá reventat.—Los *quintos*, son uns mals puros,
es lo nes doient que hi ha.—Pro 'l Govern ne fa pagá
de cada un tres cents duros.—Jo primer no fumaria;
¡ey! si estimeu la salut.Si fumeu de lo mes brut
tot es plé de porqueria.—Vos sí que l' haveu ben morta,
puig tenu rahó de sobras,mes, si no fossin los pobres
podríau tancá la porta.

Veu, ja fa venirme suhó

á la primera pipada;

¡quin Govern, mala negada...!

Apa, alante.

—Estiga bó.

NOY DE LA PEGA.

TALONARIS

PERA

apuntacions del sorteig de Nadal

Magníficament litografiats é
impresos á dugas tintas,
ab l' alegoría de la Fortuna

Los de 100 fullas, á 80 céntims

,, ,, 50 ,, á 50 ,,

VENTAS AL PER MAJOR Y MENOR

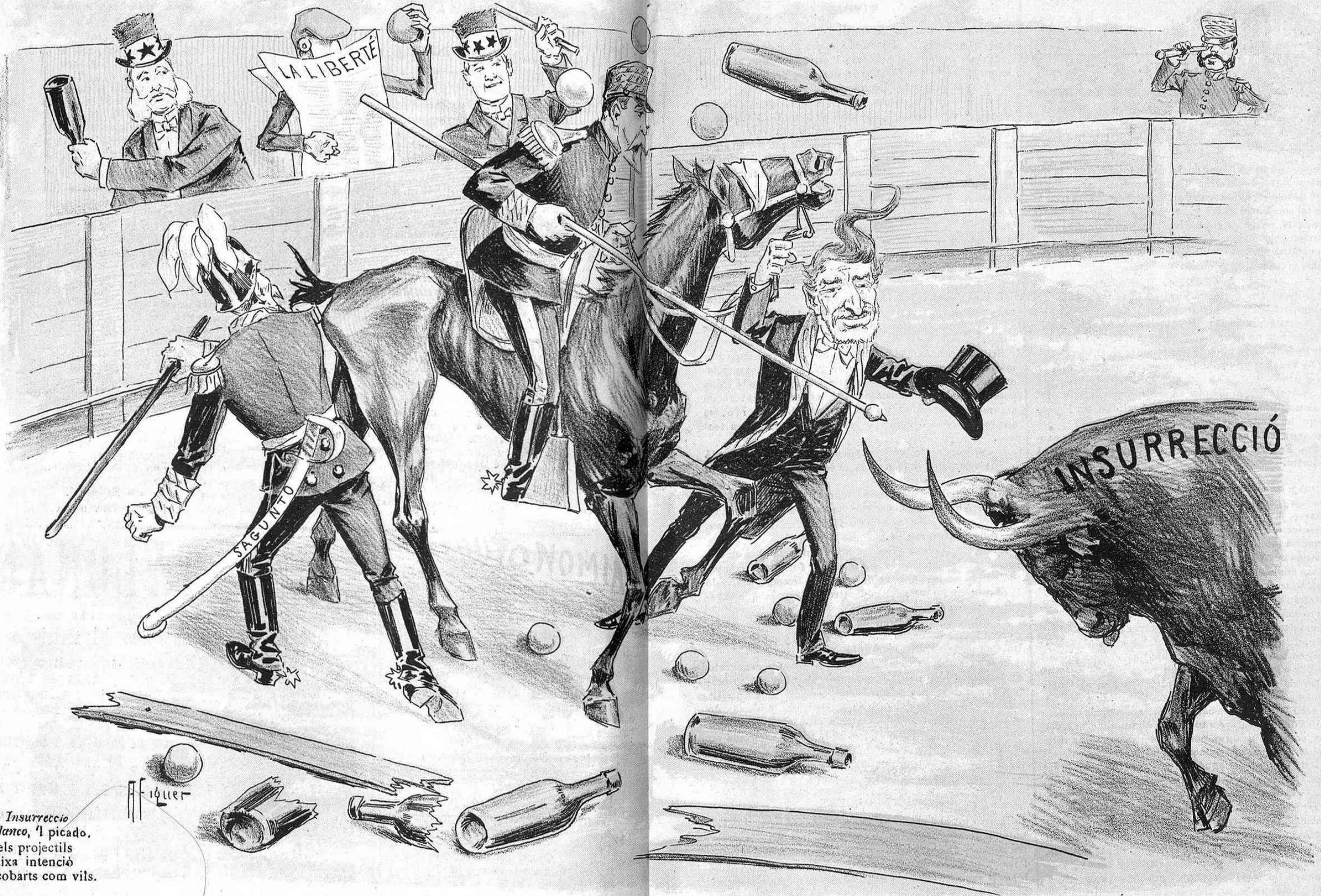
LITOGRAFÍA BARCELONESA

DE

RAMÓN ESTANY

6, Carrer de Sant Ramón, 6 -- BARCELONA

Als senyors Corresponsals de LA TOMASA, llibreters, kioscos y demás
punts de venta se 'ls farà lo desquento acostumat.Es indispensable este
Resguardo para el cobro

Cap al toro *Insurreccio*
 s'en va en *Blanco*, 'l picado,
 y es *blanco* dels projectils
 llensats ab baixa intenció
 per sèrs tan cobarts com vils.

PRINCIPAL

Res de nou hi ha hagut en la passada setmana, ja que las audicions del *micrófono* Wetini, no resultaren propias per' una sala espayosa com ho deu ser la d' un teatro.

Lo tal *micrófono* ab tot y ser perfeccionat, com deyan los cartells, necessita encare mes estudi, ja que las veus no surten gens claras.

La companyia ha anat donant lo repertori antich. Cal donchs, preparar novas obras.

LICEO

Ab la ópera *Don Carlo*, de Verdi, s' ha inaugurat la present temporada.

No es dita ópera de las que quedan de repertori, puig com siguié feta en la evolució del gran Verdi, natural es que 's resenti de la falta de unitat entre sa antigua escola de *La Traviata* y la moderna que després desarrollá en *Aida*.

Lo quarteto que hi debutá va ser sumament aplaudit, pero distingintse en gran manera lo barítono Sr. Kaschman, qu' ha vingut fet un gran artista.

Per' avuy está anunciat *Orfeo*, pera debut de la contralt Sra. Fabbri, y 's prepara *La Gioconda* per la eminent Theodorini.

ROMEA

Ab tot y las estisoradas que ha suferit lo drama *original Matrimonis fi de sigle*, sembla que lo públich li ha donat carpetasso, ja que ha assistit escassa concurrencia á las representacions y si algun aplauso s' ha lograt, se deu á la poderosa forsa del jefe de la *claque*.

Llástima de temps perdut.

Aviat, donchs, los *matrimonis fi de sigle*, farán companyia al *home de sort*, y junts ab *Africa ó lo pare conveniencias*, podran esperar la tornada d' en Garrofa, pera executar *La comedia social*.

Dimars passat va estrenarse un arreglo de J. Riera y Bertrán, titulat: *Lo senyor diputat*, en castellá (segons sembla) *Las convicciones de papà*, obra que creyém constitueix una equivocació, ja qu' ab prou feynas se sosté sobre las taulas. A un argument prim com un fil, uneix situacions algo inverossimils y tipos de brotxa gorda qu' ab sos estirabots á voltas carrinclons, no sempre excitan las riallas del auditori. Ab tot, hi ha algun xiste que cau de peus, com també algun personatge que té alguna estoneta felissa. Lo públich 's mostrá fret al final y sols als esforços de la *claque* 's degué que s' alsés la cortina duas vegadas. Creyém que dita obra se sostindrà poch en lo cartell.

La Empresa, per sa part, procura complaure al públich ab estrenos, ja que pera la setmana entrant anuncia 'l de la comedia en quatre actes, arreglo del Sr. Colomer, *A costellas del gendre*, de la que 'n tenim molt bonas noticias.

Pera demá divendres está anunciada la inauguració dels beneficis en lo present any, quin *debut* tindrà lloch ab lo del primer actor Sr. Borrás, que ha escullit lo drama *Mal pare!*, y lo saynete *Crieu fills...*

Un plé á vessar li desitjém.

TIVOLI

Durant la setmana ha continuat representantse ab l' éxit del primer día, la xistosa opereta *Flor de té*.

Dimars passat va efectuarse l' estreno d' una sarsuela en un acte titulada *Un celobert*, lletra del Sr. Casademunt, música del mestre Sr. Isaura.

Lo libre de dita obreta, que 'ns era ja conegut per haver sigut estrenat fa alguns anys en lo teatro Novetats, y per cert ab éxit satisfactori, aumenta son valor ab los garbosos é inspirats números de música que li han sigut intercalats. Lo públich celebrá la obra y eridá al palco escénich á sos autors, aixís com als actors que intepretaren ab molt acert sos respectius papers.

Pera avuy s' anuncia l' atracció Mr. Nelson (*esprit diabólich*) qu' ha treballat ab molt aplauso en lo Circo Parish de Madrit, y que segons noticias executa treballs verdaerament maravellosos. S' anuncia també la sarsuela de gran espectacle *De la terra al sol*.

NOVETATS

Dijous passat va estrenarse en aquet teatro, lo melodrama en set actes, titulat *Los dos pilletes*, traducció feta per lo Sr. Enseñat del drama de Pierre Decourcelle, *Les deux gosses*.

Brillantísim éxit lográ la nova obra per l' interés dramátich que va creixent desde lo principi sense que decaygui, y per las escenas sentimentals de que 's troba possehit, podentlo considerar per la acertada pintura de alguns de sos personatjes á la altura de las millors obras que en son género hem vist representar en nostres teatros.

L' éxit que obtingué fou tan notable que 'ns recordá lo que alcansá en la época de son estreno *El registro de la policia*.

Molt contribuí al resultat lograt lo inmillorable desempenyo que alcansá per part de tota la companyia, de manera que dup'tém que en París, tingui *Les deux gosses*, tan felissa interpretació.

Lo Sr. Cepillo que al veure representar la obra en París se 'n va enamorar, de segur que al formar sa companyia en lo present any, debía pensar ab los personatjes de la obra, puig no 's comprén d' altre manera, ja que hi resultan encarnats nostres actors.

Ab tot, se hi distingiren de un modo superior las senyoras Valdivia, Pardo, Colóm y Bardo, y los Srs. Cepillo, Colóm, Simó, Raso y Muñoz.

Pera lo major éxit de la obra, lo reputat escenógrafo Sr. Moragas, ha pintat dos preciosas decoracions, principalment la del segon quadro, acte sisé, que representa La resclosa del pont de Austerlistz (París) en la matinada, de una vritat pasmosa y que bastaria dita obra pera darli una reputació si lo Sr. Moragas no la tingués lograda en escenografía.

Per lo dit se compendrà que *Los dos pilletes*, es obra que ha de resultar un filón pera la Empresa.

EDEN-CONCERT

Ha debutat una escullida *troupe* francesa, distingintse notablement 'ls duetistas Mr. y Mme. Durand y las quatre germanas «Les Parrisson's», célebres artistas excéntricas y *danseuses* de primer ordre, que justifican plenamente la fama de que venen precedidas en son género, tant per sa gracia inimitable com per son mérit artístich, constituhint un dels millors números que s' han presentat en aquest escenari desde que funciona. Obtenen cada

MENUDENGIAS

—¿Diu que t' han tret del *empleyo* del mercat, Cosme?

—¡M' han fet una injusticial M' han culpats de *fer los ulls grossos...* ¡y vés que puch ferhi jo, si no 'ls tinch mes petits?

—¡Ay, nineta encantadora! demani... tot l' hi darè...

—(¡No 'm coneix') Donchs ja vindré per' cobrar de sa senyora aquell bariet que 's va fè.

— Senyora, si 'm concedís una entrevista, acabarían los meus mals.

— Vingui quan lo meu marit sigui á casa.

— ¿Per qué?

— Perque es m'anscal.

nit una ovació, haventse guanyat per complert las simpatías del públich desde 'l primer día.

Segueix atrayent com un imán á tota la concurrencia la sens rival estrella del Eden D.ª María Molgosa, sempre tan *caya* y elegantíssima y cada nit mes aplaudida,

Gracias al bon gust é inteligencia del Sr. Galofre y á sos constants desitjos de complaure als seus parroquians, la temporada d' hivern promet ser brillant en aquet afortunat establiment.

UN CÓMICH RETIRAT.

ESQUITXOS

No 'm supliquis may mes, dimoni ó... dona.
Pensa que al sér traydor may se perdona.

Si demá ó bé mes tart t' arrepenyissis
de ta conducta infame
y, plorant als meus peus, me demanessis
que tornés á estimarte;
com que ja m' ha vagat prou de coneixe
ta baba miserable,
diria irat:—«Aparat dona indigne,
diable en forma d' ángel.
Fuig d' aquí mon costat, pues que tas llágrimas
podrían contagiarme.
¿De qué 't serveix resá, si ets tan dolenta!
¿No pensas condempnarte?...
Si creguessis en Deu, com tu suposas,
sens sabé qui es encare,
no farías tant mal, pues que tindrias
conciencia dels teus acte.»

Trets los encants que 't dona l' hermosura,
tot lo demés es fals: infamia pura.

FRANCISCO SISA.

RIMA

VINA á mos brassos, videta meva,
que 't vull estrenye contra mon cor;
vina á mos brassos, amorosida,
que de tos llabis vull la dolsor.

Vull, reyna meva, gosar tas gracias;
vull de tas trenas desfer los rulls;
vull que 's reflecti l' ánima mía
dintre las ninas de tos blaus ulls.

Vull aspirarne l' alé puríssim
que de ta go'la s' escampa arreu;
vull que 's de'ectin los meus oidos
ab ta encisera, me'osa veu.

Y ab di'xa inmensa, dona adorada,
sentir renaixe goig inaudit...
y ubriçantme tanta ventura,
caure á tas plantas, d' amor rendit!

VALENTÍ CARNÉ.

Campanadas

Qüestió Ximeno-Millá

A pesar de obrar en nostre poder una carta del primer de dits senyors, com sía que en ella no s' aporta cap concepte nou á l' assumpto sobre la interpretació lógica que deu donarse á la frase «Obra escrita per, etc.» y á fi de terminar una polémica que podría resultar pesada pera 'ls nostres lectors, ja que s' aparta de la índole especial del nostre setmanari, resumir·m la qüestió, en breus paraulas:

Ab motiu de la publicació, en aquestas columnas, d' un article del Sr. Millá, titulat *Sobre... aixó de la originalitat*, va ferli notar lo Sr. Ximeno la seva disparitat de criteri respecte 'l fondo del esmentat estudi literari. Insistí 'l Sr. Millá en sas anteriors manifestacions, tractant de pas de convence al altre polemista, y aquet, per sa part, va ratificarse en sas exposadas apreciaciones, indicant ademés la conveniencia de la intervenció d' un tribunal que fallés l' assumpto, únich modo conegut y possible pera donar solució á tota qüestió en que no arriuan á posarse d' acort las parts contrarias. Lo Sr. Millá, excusantse ab que son contrincant volia ferli la traveta, no tingué á bé aceptar la proposició del Sr. Ximeno.

Aquest es lo resum de la qüestió; com haurán vist los nostres lectors, lo Sr. Millá, ab sa actitud, ha fet impossible la resolució de la mateixa. ¡Que la resolgui, donchs, cada qual segons son criteri!

La nostra opinió ja es ben coneguda, y no debém ara repetirla.

Per indiscreció de *El Heraldó*, s' ha sapigut que moltas de las coronas regaladas al insigne poeta D. Joseph Zorrilla, 's trobavan en ven'la en varias caixas de préstamos.

Pero á pesar d' estar tothom enterat de la noticia, ningú s' ha brindat á desempenyarlas, fins que 'ls mateixos prestamistas en un rasgo de desprendiment han manifestat que retornarian las coronas á qui las hi havia portat á *treure tacas*. A n' aquet *histórich* moment, una alta senyora, volguent fer un punt de dona, ha dit: «No puch permetre que las coronas vagin á parar á las casas d' empenyos... y s' ha ofert á treurelas.»

L' actual propietari del drama *D. Juan Tenorio*, escrit, com sab tothom, per en Zorrilla, que sapiguém, no ha dit «aquesta boca es meva» y aixó qu' havent comprat l' esmentat drama per un tres y no res, li produheix anualment una horratxera de mils duros.

Se veu que 'l propietari aludit, á imitació d' en «Buttarel·li» es mes bó pera parar la má que pera allargarla.
¡Massa por de tornarse pobre, vethoaquí!

La Reyna Regent, donant proba de sos elevats sentiments, s' ha ofert á retirar las coronas qu' havent pertenescut al eminent poeta Zorrilla, 's trobavan empenyadas en distintas caixas de préstamos.

D' alabar son tals oferiments; pero l' Augusta Senyora ha fet tart, porque ja 'ls prestamistas havian manifestat que retornarian las citadas coronas.

No obstant, creyém que D.ª María Cristina, podría destinar la cantitat qu' hauria empleat en lo desempenyo, en fer una caritat á la viuda del autor de *D. Juan Tenorio*, la que tenim entés se troba en la major miseria.

Entre serenos:

—Jan ¿sabs qui diu que s' ha presentat?... ¡L' *Aguinaldo!*

—¡L' *Aguinaldo!* ¿Pero que som boigs ó qué? ¡Encare falta un mes per Nadal!

—¿Y qué? L' *Aguinaldo* de qui 't parlo, era un cabecilla *falipino*.

—¡Ah, ja m' estranyava que 'ls vehins anessin tan depressa á donarnos propina! A propòsit d' *aguinaldos*; si vols *pescarne* de grossos, compra las décimas á ca' l' *Estany*, carrer de Sant Ramón, número 6.

—¿Vols dir?

—Noy, jo ho he probat, y es com posar oli en un llum.

Está cridant poderosament l' atenció en la isla Terceira (Azores) nostra paisana, la celebrada *serpentina*, D.ª Pilar Arcas.

Los periódichs de la esmentada isla 's desfán en elogis de dita artista, aixís com lo públich que li ha tributat una verdadera ovació en cada una de las exhibicions de la mateixa, á pesar de que, segons noticias, no ha dat á coneixe encare á n' aquells simpátichs islenyos sas mes típicas dansas *La serpentina* y *La diabólica*.

Felicitem de cor á la Sreta. Arcas por sos triunfos y desitjem veurela aviat entre nosaltres.

L' *Orfeo Catalá*, que dirigeix lo mestre Millet, ha alcançat un éxit grandios en lo concurs de Niza. ¡D' aclamacions, distincions y aplausos, no 'n vulguin me! Sobre tot per las pessas d' en Clavé, va haverhi un verdader deliri. Y per final de festa, lo Jurat va concedir per unanimitat al aludit *Orfeo* lo primer premi de lectura á la vista, á pesar de que tingué de competir ab un orfeo belga, qu' es un *trunfo*. Aixís mateix va guanyar l' orfeo del mestre Millet, 'l segón premi en lo concurs d' execució.

¡Bravo Sr. Millet! ¡Bravo orfeonistas catalans! ¡Las vstras glorias, son glorias de la Patria.

Sembla que pera 'l diumenge passat s' havia anunciat una gran festassa en lo solar de la Ronda de la Universitat, ahont estavan instalats los *aschantis*.

Lo públich, aficionat sempre á tot lo extraordinari, va compareixe al indicat solar, per' recrearse ab las gracias salvatjes d' aquella típica tribu, pero quina no 'n fora sa sorpresa al veure que en lloch de la gran festassa anunciada, va haverhi un desfile general. Segons se 'ns ha comptat, los tranquils *aschantis*, quan lo solar estigué plé de gom á gom, agafaren lo fato, y sense explicació de cap classe, pujaren á las *centrals* qu' esperavan á la porta, y s' en anaren ab la música á un' altra part, deixant ab un pam de nas al públich que comptava passar un rato divertit.

Fins ara, quan algú 's despedia sens previ avis, deyam que 's despedia á *la francesa*; en lo successiu dirém de qui tal fassi, que 's despedeix á *lo aschanti*.

Lo próxim dilluns, 29 del corrent mes, acaba 'l plasso pera l' admissió á concurs dels cartells anunciadors del programa del Carnaval, los quals serán exposats en lo local en que avants estava instalat lo café Colón, Rambla del Centro, cedit gratuítament pera dit objecte per lo senyor Vilaseca.

Per extravagants, los yankees.

Un d' ells, domador per mes senyas, ha tingut lo capritxo de casarse dintre d' una gábia de lleóns

Las feras que presenciaren l' acte, no tan sols respectaren las carns de la nuvia, sino que s' en anaren aterradas á un recó de la gábia

No se sab si las feras observaren tal conducta per considerar lo valor que pera un home demostra l' enllassarse en matrimoni, ó per haver vist á la sogra del domador que 's fregava las mans d' alegría.

Un tal Poveda, diputat á Corts, ha ofert son despaig á Madrid per medi de una circular qu' han rebut varios curials d' aquesta ciutat y que porta 'l sello del Congrés.

Usant sellos de pago, lo franqueig de cada circular li hauria costat un quart de céntim.

Un home tan económic es una verdadera ganga pe 'l pais.

¡Lo felicitem!

L' arcalde de Lieja val un imperi.

Trobantse en aquella ciutat lo domador Mr. Bidel li ha prohibit qu' entrés en la gábia dels lleóns. Ha protestat 'l domador, y l' arcalde sense que deixés torsa sa vara, ha explicat los motius de la prohibició, de la següent manera: «Opino que l' espectacle al qual Mr. Bidel invita al públich, te quelcom de immoral, perque, 's diga lo que 's vulga, existeix lo desitj mes ó menos vago de veure devorar al domador.»

¡Si sabrá ab qui tracta l' arcalde de Lieja! ¡Lo qu' ell deu sentir es que li hagi surtit un competidor. Perque si 'ls vehins de Lieja, son tal com los pinta son arcalde qui mes domador de feras qu' ell?

L' emperador d' Alemania va anarsen á cassar y ab un tiro no va matar dos pardals; pero ab varios tiros y en quatre horas va matar 1.224 faisans y 10 llebres.

De si va matar alguna *gotilla*, no 'n parla 'l periódich d' ahont treyém la noticia.

De tots modos, resulta que l' emperador d' Alemania es un *matón*.

En cambi la Infanta Isabel va anar á la cassa de llebres á Venta Rubia, y no va poguer cassarne ni una sola.

¡Així va 'l mon! ¡Pe 'ls uns tant y pe 'ls altres tan poch!

Encare que 'l no cassar cap llebre, es una petita contrarietat. ¡Mes trist es que 't donguin gat per llebre! ¡Y som tants los que no 'ns donan altra cosa!

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre..	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

6. SANT RAMON, 6.—BARCELONA

LITOGRAFIA BARCELONESA

de Ramón Estany
6, Sant Ramon, 6.—BARCELONA

— ¡Llagosta... ¡Vagi al diable!
 ¿Digui, per qué l' ha portat?
 ¡Quan en menja 'l meu Bernat,
 després està insoportable!
 — ¡Lo mateix hi reparat!

Secció de Trenca - closcas

XARADA

Ab la *Hu-tres* que té un cara molt mes hermosa que 'l Sol, nos trobavam *tres-quart* vespre en lo jardí d' en Corróns.

Un jorn esperantme estava boy pelant una *hu-dos-dos* tota pudrida y de *dugas-terça-quarta* també molt.

Així que la vegí, vaig acostarmhi poch á poch, la vaig *dos-hu* ab la *tres-prima* fenthi molts y molts petóns; pró com ja estava enfadada ab mí, va pegarm' tal *tot* en la cara, que 'm quedá molt mes vermella que 'l foch.

FRANCESCH MÀS ABRIL.

ROMBO

. . .
 . . .
 . . .
 . . .
 . . .

manera, que llegidas vertical y horizontalment donguin per resultat: 1.ª ratlla: Consonant; 2.ª: Animal; 3.ª: Prenda per vestir; 4.ª: Eyna de fuster; 5.ª: En los sotarranis; 6.ª: Animal, en femení; 7.ª: Consonant.

J. ROGER (á) FALUGA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7—Nom de dona.

7 1 4 5 4 2— « «

2 6 7 5 2— « «

3 4 5 2—Herba medicinal.

6 4 3—Part del cos.

1 4—Nota musical.

7—Vocal.

E. TORRENT Y COSTA.

GEROGLÍFICH

L O

1000 L O

K

Llanseros

ER

K I D K

Americana

JAUME ROCASULEROY.

— ¡Casemnos!—No pot pas sè, que ja es cosa massa vista.
 — ¡Quinas ideas, Sevè!
 — Es cosa antigua, Mercè, ¡y sabs que sò modernista!